Indstilling til Cavlingprisen 2026

Sofie Synnøve Herschend, Joachim Kattrup og Ole Jakobsen for undersøgelsen 'Kampen om Grønlands undergrund'

Mens Donald Trump truer med at overtage Grønland, har Danwatch dokumenteret, hvordan magtfulde amerikanske interesser allerede forsøger at få kontrol over landets naturressourcer.

Jeg indstiller derfor Sofie Synnøve Herschend, Joachim Kattrup og Ole Jakobsen til Cavlingprisen for deres vedholdende, originale og internationalt opsigtsvækkende afdækning af de økonomiske, politiske og sikkerhedspolitiske interesser i Grønlands undergrund.

Det begyndte med en afsløring af, at Grønlands råstofmyndigheder havde uddelt efterforskningslicenser til en lyssky udenlandsk forretningsmand uden at undersøge hans baggrund. Myndighederne sikkerhedsscreenede nemlig ikke ansøgerne. Afsløringen rejste et større spørgsmål: Hvem havde egentlig fået adgang til Grønlands undergrund? Det førte journalisterne på sporet af det amerikanske olieselskab Greenland Energy.

Gennem systematisk research, internationalt kildearbejde og opsøgende journalistik har holdet dokumenteret, hvordan Greenland Energy forsøger at genoplive olieefterforskningen, selvom Grønland i 2021 besluttede at stoppe nye olieprojekter. De har kortlagt forbindelser til Donald Trumps netværk, afdækket amerikanske milliardærer bag projektet og afsløret selskabets forsøg på at vinde politisk goodwill gennem såkaldt sælskindsdiplomati.

Men amerikanernes ambitioner rækker langt ud over olie. Danwatch har afdækket et planlagt opkøb af 13 råstoflicenser, der vil kunne give selskabet kontrol over næsten halvdelen af Grønlands samlede aktive efterforskningsareal. Samtidig har journalisterne dokumenteret forbindelser mellem selskabets ledelse og den amerikanske forsvarsindustri, herunder en virksomhed med tilknytning til Trumps Golden Dome.

Journalistikken har også afdækket, hvordan selskabet har gennemført aktiviteter uden de nødvendige tilladelser og afsløret, hvordan selskabet gav investorer et misvisende billede af projektets fremdrift.

Men undersøgelsens måske stærkeste bedrift er, at den har bragt den globale magtkamp i øjenhøjde med de mennesker, hvis liv den kan forandre.

Danwatch rejste som det eneste medie til Ittoqqortoormiit, et af verdens mest isolerede samfund, hvor mange knap kendte til olieplanerne i deres egne jagtmarker. Herfra sejlede holdet i to dage med en lokal fanger ind i Jameson Land. Bevæbnet med en riffel til beskyttelse mod isbjørne gik de i land på tundraen og fandt geologer i fuld gang med feltundersøgelser, selvom mange i byen troede, at projektet var sat på pause. Efterfølgende dokumenterede Danwatch, at selskabet havde påbegyndt feltarbejde uden de nødvendige tilladelser.

Danwatch afdækkede samtidig, hvordan Greenland Energy tilbød lokale fangere 100.000 kroner om måneden for at arbejde som isbjørnevagter – et tilbud, der har skabt splittelse og svære dilemmaer i det lille fangersamfund.

Afsløringerne har haft mærkbare konsekvenser. Efter Danwatchs første afsløring ændrede råstofministeren screeningsprocessen. Siden har myndighederne udsendt en skarp advarsel til Greenland Energy, påtalt aktiviteter uden tilladelse og offentligt korrigeret selskabets oplysninger. De planlagte boringer er blevet udskudt, afsløringerne har udløst politisk kritik og demonstrationer, og Naalakkersuisut har oprettet en særskilt informationsside om projektet.

'Kampen om Grønlands undergrund' har gjort den globale magtkamp om Grønland konkret, forståelig og vedkommende. Fra amerikanske milliardærer og forsvarsinteresser til fangere på den østgrønlandske tundra har Danwatch afdækket, hvem der forsøger at få magt over Grønlands ressourcer – og hvad der står på spil for de mennesker, der lever af dem.

Journalistikken har afsløret svigtende myndighedskontrol, blotlagt magtfulde interesser og ført til konkrete forandringer. Samtidig har den givet borgerne i et af verdens mest isolerede samfund viden til at udfordre de magtfulde aktører, der kan få afgørende indflydelse på deres fremtid.

For det fortjener de Cavlingprisen.

Thomas Gösta Svensson, journalistisk chefredaktør, Danwatch